

LUTHERSK KIRKETIDENDE

INNHOLD

I Jesu navn skal all vår gjerning skje / Et levende håp / "Livet leves når vi møter hverandre" / Jews for Jesus – verdens mest kjente jødemisjon / Den vanskelige dialogen / Fra bokfronten / Fra bispedømmerådene og Kirkedepartementet

SØNDAGSTEKSTEN

Kristi forklarelsesdag - Terje Holmedahl

Fastelavnssøndag - Ernst-Modest Herdieckerhoff

I og med han som bærer navnet Jesus har Israel og verden fått den frelser som profetene hadde forutsagt.

I Jesu navn skal all vår gjerning skje

Vi har nettopp feiret nyttår. For mange er skiftet fra ett år til et annet en anledning til ettertanke. Mange har også denne gangen fått ta med seg denne ettertanken inn i kirkerommet på guds-

tjeneste nyttårsaften. Etter nyttårsaften kommer nyttårsdagen, en gedigen "dagen derpå" for mange mennesker. I kirkeåret er derimot nyttårsdagen noe langt mer enn dagen etter

nyttårsaften; den er en viktig festdag innenfor rammen av juletiden. Nyttårsdag feires på den åttende dagen etter at Maria fødte sitt barn, på den dagen han ble omskåret og fikk navnet Jesus (Luk 2,21). Samtidig som Jesu navnedag står på egne bein innenfor rammen av julen, er ikke forbindelsene til nyttårsaften og årsskiftet vanskelig å trekke: Når vi nyttårsaften innleder et nytt år, teller vi dette året etter Ham som fikk sitt navn på den første nyttårsdag. Året 2012 er året 2012 etter nettopp *Jesu* fødsel. Å begynne det nye året på Jesu navnedag handler også om å begynne det nye året i *Jesu* navn.

På tross av en økende interesse for navnedager og navneskikker har navnet i vår tid mistet mye av den betydning det har hatt i andre kulturer. Også i Bibelens kultur ble navnet ikke bare forstått som en tilfeldig merkelapp på en person, men som et uttrykk for personen selv. Mellom personen og hans/hennes navn var det en nær sammenheng; derfor var det ikke likegyldig hvilket navn en person fikk, eller hva det betydde. I Bibelen ser vi dette av den betydning som ble tillagt ulike personers navn, men også hvilken betydning *Guds navn* har for forståelsen av Gud. Guds navn representerer Gud selv og det han står for.

Derfor er heller ikke Jesu navn noen tilfeldighet. I det som var pretekst for årets Nyttårsdag, sier engelen til Josef: "Du skal gi ham navnet Jesus, for han skal frelse sitt folk fra deres synder" (Matt 1,21). Dermed knyttes betydningen av navnet (Herren frelser) til forståelsen av hvem Jesus er, og hva han kom for å gjøre. I og med ham som bærer navnet Jesus, har Israel og verden fått den frelser som profetene hadde forutsagt.

Senere blir "Jesu navn" et viktig begrep i Det nye testamentet. Å komme til tro handler å komme til tro på hans navn (Joh 2,23); bønn i hans navn vil bli bønnhørt (Joh 14,13); ved hans navn finnes det frelse (Apg 4,12) og tilgivelse for syndene (Apg 10,43). Men en discippel må også være forberedt på å lide for Jesu navns skyld (Apg 9,16). Her handler det om ting som skjer for Jesu skyld, på Jesu vegne eller idet man påberoper seg Jesus. Slik sett har også Jesu navn en sentral ekklesiologisk funksjon. Å være kirke handler i grunnleggende forstand

om å samles i Jesus navn, om hans ord og sakramenter der han har lovet sitt nærvær: "For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem." (Matt 18,20)

Nettopp derfor passer det så godt at den første dagen i et nytt år er Jesu navnedag. I Jesu navn begynner vi et nytt år. Og alt som skal skje i året som kommer, gjør vi i Jesu navn, enten det er som enkeltpersoner eller som kirke.

Jesu navn er det som bærer både i medgang og i motgang, både i liv og i død.

Dette poenget fanges også inn av en av salmene som er satt opp i Norsk Salmeboks seksjon for Nyttårsdag, Elias Blix "Gamleåret seig i havn" (NoS 85). "Jesu namn eit nyår vigde som vert aldri gamalt att", synger vi her i v 3. I Brorsons salme om Jesu navn, "Saligheten er oss nær" (NoS 84), er denne sammenhengen dessverre blitt borte i Norsk Salmeboks versjon. Mens lovsangen til Jesus i Landstads reviderte (160) ble omtalt som "min nyårssang" ble den i 1984 omgjort til "min jubelsang". Kanskje kan sammenhengen mellom nyttår og Jesu navnedag komme tilbake i den nye salmeboken?

Når vi først er inne på salmebokrevisjonen, vil jeg trekke fram en salme i nyttårsseksjonen, som så å si synger på siste verset, etter som den ikke er tatt med i forslaget til ny salmebok. Det dreier seg om NoS 81, "I Jesu navn skal all vår gjerning skje". Den ble skrevet av dansken Johan Friderichsen til hans eget bryllup i 1639 (Ikke noen dårlig overskrift over et ekteskap!). Senere har salmen vært en av de mer populære i dansk-norsk salmetradisjon, og den er bearbeidet og gjendiktet av flere andre salmediktere, bl.a. Grundtvig og Blix.

Både i Landstad og i Landstads reviderte står denne salmen aller først i salmeboken, i seksjonen "Til inngang". I Nynorsk Salmebok står den som nr. 2 i Blix' gjendiktning ("I Jesu namn all gjerd me gjera maa"). Slik fikk henvisningen til Jesu navn stå som en overskrift på hele salmeboken – og på gudstjenesten. Først i Norsk Salmebok ble den gjort til en nyttårs-salme.

Selv ble jeg kjent med denne salmen gjennom semesteråpningene ved MF. Da jeg begynte å studere på slutten av 70-tallet, hadde den visstnok inngått i det faste repertoaret ved semesteråpningene helt siden starten i

1908. Også åpningen av et nytt semester av det teologiske studium skulle skje i Jesu navn. En gang i løpet av 80- eller 90-tallet forsvant imidlertid salmen ut, slik at "Guds ord det er vårt arvegods" nå er alene om å bære kontinuiteten videre. Noe av ansvaret for det må kanskje Norsk Salmebok ta, både på grunn av flyttingen og på grunn av en tekstlig bearbeiding som ikke kan sies å ha vært noen stor forbedring.

Salmen er tung både tekstlig og melodisk, så dette er egentlig ikke noe forsvar for dens plass i salmeboken. Hvis den skulle reddes, måtte både tekst og melodi gjennom en radikal bearbeiding. Samtidig er det anliggende den representerer, umistelig, at Jesu navn er det som bærer både i medgang og i motgang, både i liv og i død.

I Jesu navn
vi leve vil og dø;
om vi får leve, blir det til vårt gavn,
vi har fred om vi må dø.
I Jesu navn,
ham til pris, oss til gavn,
skal vi igjen oppstå,
inn i Guds rike gå,
hvor vi da til evig tid
glade ser hans åsyn blid
når vi for hans trone står.

(NoS 81,3)

HARALD HEGSTAD
harald.hegstad@mf.no

Et levende håp

Ordinasjonstale september 2011

AV ERLING J. PETERSEN, BISKOP I STAVANGER

Kjære ordinand, kjære menighet!

Denne sommeren har et helt folk latt seg berøre av det som skjedde på Utøya og i regjeringskvartalet. Vi har vært berørt av ansikter, blikk, stemmer, fra de overlevende AUF'ernes sterke fortellinger til kongens tårer på den nasjonale minnemarkeringen. Mange av oss som har stått nært innpå tragedien, har opplevd sterkt at det onde og grusomme ikke skal få siste ord, at Skaperens drømmer ikke skal gjøres til skamme av menneskelig ondskap, at den Gud som er kjærlighet, og som møter oss med nåde og oppreisning, gjør at vi i sorgens og avskjedens stund kan synge Erik Byes Blå salme, slik den har lydt i mange kirker de siste ukene:

*Jeg synger meg en blå, blå salme,
til deg, du Hånd som samler og som sår
og senker deg med signing over jorden
med legedom for alle våre sår
som byr oss rette ryggen
stå opp og gå i strid.
Med løftet hode skal hver sjel
gå inn i Herrens tid.
Så synger vi vår salme.*

Kjære ordinand: Du får denne salmen som min hilsen på din ordinasjonsdag. Med løftet hode skal du gå inn i tjenesten og dele budskapet om en Gud som leter og lengter etter oss, og som sier: *Jeg kjenner mine, og mine kjenner meg. Og jeg gir dem evig liv; de skal aldri i evighet gå tapt,*

og ingen skal rive dem ut av min hånd. Min Far som har gitt meg dem, er større enn alle, og ingen kan rive noen ut av min Fars hånd. (Joh 10,14b.28f)

Dette er det fantastiske som venter deg i den tjeneste du ordineres til: å kunne formidle evangeliet om Han som har hele vårt liv i sin hånd – å kunne forkynne inn i sorg og fortvilelse, at døden ikke har siste ordet.

Du skal få feire hver søndag som en påskedag og se hele din tjeneste i lys av oppstandelsen. Det er ikke døden og lidelsen som får siste ord; det er oppstandelsen og livet.

Når du en gang skal oppsummere din forkynnelse, kan du ha Peter som forbilde. Han oppsummerte *sin* forkynnelse slik: *Vi har et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde!* (1 Pet 1,3)

Det er kirkens grunnleggende budskap. Det er *det* du ordineres til å forkynne, i ord og handling. Og jeg vet, etter det du har skrevet i din personlige troshistorie, og det du har fortalt meg, at du har lengtet lenge etter å få dele troen slik Peter delte den da han forkynnte evangeliet om Jesu seier over døden, om håpet vi har i hans død og oppstandelse.

Med egne ord sier du: *Jeg lengter etter å få lov til å dele ut sakramentene, snakke om troen og livet, be med og kunne velsigne mennesker.* I dag ordineres du til det.

I studiet har du opplevd at ordene om at vi er sendt av Jesus, og at kallet er gitt til fellesskapet, er blitt frigjørende for deg.

Fra du opplevde sangen *Kallet* på en leir med KFUK-speidere, har du hatt et sterkt misjonalt engasjement. Du ordineres til tjeneste i et bispedømme som i sitt nye strategidokument nettopp har dette misjonale sikte:

*Vi er sendt
av den treenige Gud
for å dele evangeliet
om Jesus Kristus
i ord og handling.*

I dag kan du samle all din erfaring fra undervisning i skole og barnehage, fra spesialundervisning, speiderarbeid og menighetsarbeid og si til Kirkens Herre som har kalt deg til tjenesten: *Her er jeg, Herre. Send meg, bruk meg!*

Lars Saabye Christensen ga oss en tekst etter tragedien 22.7. og fra hans dikt vil jeg gi deg et utsnitt som du kan ta med deg inn i tjenesten som venter:

*Så samle dine blomster i en vid bukett
Samle ditt lys for å se gjennom mørket
Samle din glede for å bære all gråt
Samle ditt håp for å holde på drømmen
Samle dine tanker for å tåle all tvil.*

(Lars Saabye Christensen, 22711)

Til slutt: I løftet som du gir i dag, er det én setning vi har stanset ved i forberedelsen til denne dagen: *Lovar du for Guds åsyn og andsynes denne kyrkjelyden at du vil gjere dette med truskap, ved den nåde Gud vil gje deg?*

Det er Guds nåde som gjør det mulig for deg å samle ditt lys for å se gjennom mørket, og å samle ditt håp for å holde på drømmen.

Den nådige Gud er det som i Salme 32,8 lar deg hvile i dette løftet for din tjeneste: *Jeg vil lære deg og vise deg den veien du skal gå. Jeg lar mitt øye hvile på deg og gir deg råd.*

Guds nåde og rike velsignelse følger deg i liv og tjeneste.

Nye tekstrekker – prekenhjelp fra Luther!

Sjur Isaksen

ORDET GJENNOM ÅRET

Evangeliebetraktninger over andre tekstrekke

Ordet gjennom året er tenkt som en hilsen til mennesker som gjerne vil forberede seg til gudstjeneste, som forkynnere eller tilhørere. Den kan også brukes til samtalegrupper eller som en personlig andaktsbok.

Tittelen henspeler på den praktiske innretningen boken har fått, der evangeliebetraktningene er ordnet etter kirkeåret. Samtidig er *Ordet* et av de mange navn på Jesus. *Ordet* møter oss i alle årets dager og lover sitt nærvær så lenge det telles dager og år på jorden.

Kr 298,-

”Livet leves når vi møter hverandre” (Martin Buber)

Om Europakonferansen for sjelesorg blant hørselshemmede 2012

AV EYOLF BERG, PREST, SEKRETÆR I STYRET FOR IVSS-CHURCHEAR

Hvorfor en internasjonal konferanse for hørselshemmede?

Det moderne samfunn, spesielt i byene, preges av en alle steder nærværende støy, noe som resulterer i et økende antall hørselshemmede mennesker. Et økende antall stadig yngre mennesker lider av nedsatt hørsel.

En hørselshemming kan variere fra det nesten umerkelige, som ikke skaper problemer i hverdagen, til total døvhet. De fleste hørselshemmede befinner seg et sted mellom disse to ytterpunktene. Hørselshemmingen forårsaker større eller mindre problemer i dagliglivet, men de er ikke døve. Språket deres er talespråket, ikke tegnspråk – selv om svært mange av dem ville ha god nytte av en viss grad av tegn støtte i sin kommunikasjon med andre. De har likevel sin identitet og sitt sosiale liv i det hørende fellesskapet, og med en viss grad av tilrettelegging vil de fortsatt kunne fungere der. Hva slags tilrettelegging som trengs, vil variere fra teknisk utstyr til tegn støtte.

Som kristne – fra ulike trosretninger og tradisjoner – er vi kalt til å kommunisere

evangeliet om Jesus Kristus til alle mennesker. Hvordan møter vi mennesker som trenger tilrettelagt kommunikasjon? Hvordan møter

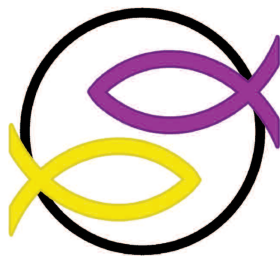
vi en ny generasjon hørselshemmede, en generasjon som ikke ber om almisser, men som krever sin gudgitte rett til å kommunisere på lik linje med alle andre? Disse spørsmålene kan bare besvares i åpen kommunikasjon med de hørselshemmede selv. Og spørsmålene må besvares, for ellers vil de vende Kirken ryggen.

Vi trenger også å utveksle erfaringer på tvers av lande- og kirkegrenser. Det er derfor nød-

vendig å møtes for å

- lytte til dem som kjenner problematikken fra sin hverdag.
- diskutere løsninger på problemene.
- dele våre erfaringer og lære av hverandre.
- møte hverandre for å hente inspirasjon med hjem til våre egne land og kirker.
- finne måter å stå sammen overfor kirkelige myndigheter – og i noen tilfeller også overfor politiske myndigheter.

Av disse årsakene – samt en rekke andre – inviterer IVSS-Churchear (Det internasjonale forbundet for sjelesorg blant hørselshemmede)

IVSS Churchear

deltakere fra kirker og kristne organisasjoner, kirkeledere, prester, diakoner og vanlige menighetsmedlemmer, hørselshemmede så vel som normalt-hørende, til Europakonferansen for sjelesorg blant hørselshemmede 2012.

Konferansen avholdes i dagene 25.–29. august. I år er det den gamle bispebyen Freising ved München som er vertsby, og konferansen finner sted i et praktfullt tidligere kloster som fram til 1806 var residens for Bayerns fyrstebiskop.

Årets konferansetema er: *"Livet leves når vi møter hverandre"* – et tema som er hentet fra den jødiske filosofen Martin Buber.

Temaet vil bli belyst av foredragsholdere med

ulik faglig bakgrunn og tilnærming til temaet. Samtlige foredrag vil være tilgjengelige på engelsk/tysk og blir vist på skjerm. Det vil også bli lagt til rette for at de som har behov for det, kan ha med skrive-/tegnspråktolk.

Interesserte kan få mer info ved å henvende seg til meg (e-post: ebe@ebe-data.com, tlf. 91 17 65 37). Det er også mulig å melde seg på ved å gå inn på <http://dovekirken.no/index.cfm?id=359122>.

Vel møtt i Freising i august – til inspirasjon, til møte med kirkekolleger som har mye både å gi og å lære, men først og fremst til et fellesskap som kan berike og bidra til å åpne dørene for en gruppe som vanligvis faller utenfor i våre menigheter.

Jews for Jesus – verdens mest kjente jødemisjon

Nyttig informasjon for norske lutherske prester

AV TORKILD MASVIE, HOVEDPASTOR MESSIASKIRKEN OSLO/BERGEN, TIDLIGERE REKTOR CASPARI CENTER FOR BIBELSKJE OG JØDISKE STUDIER, JERUSALEM

Organisasjonen "Jews for Jesus" er selve navnet på jødemisjon for jøder i USA. Det har gått så langt at misjonsfremstøt som andre misjoner gjør, kan omtales i media som arbeid av "Jews for Jesus". Dette er imponerende med tanke på at "Jews for Jesus" er en ganske ung organisasjon, etablert i 1973 av den jødekristne Moishe Rosen som syntes at den jødemisjonen han selv var ansatt i, ikke var effektiv nok. En av grunnene til organisasjonens posisjon er hvor effektivt og målrettet den presenterer evangeliet til jøder, og dens vilje til å betale avvisningens pris og aldri gi opp. Reaksjonene fra jødisk side mot "Jews for Jesus" er derfor sterke. Samtidig har organisasjonen vært uvanlig flink til å håndtere reaksjonene i offentligheten. Den har dessuten vært godt rustet for offentlighetens lys ved sine fundamentale krav til integritet. Organisasjonens tall om resultat og mangel på resultat er fundert i fakta, mens flere andre jødemisjonsgrupper synes å være omtrentlige og å overdrive sine resultat. Deres agenda er åpen – "to make the messiahship of Jesus an unavoidable issue to our Jewish people worldwide".

Organisasjonen har inngang blant alle kirker som er åpne for tanken om at evangeliet må deles med det jødiske folk. En av grunnene til dette er at organisasjonen har så entydig fokusert på jødemisjon at den ikke er blitt viklet inn i og har tatt side i de mange ulike teo-

logiske og politiske temaene som ellers preger amerikansk kristenliv, det være seg syn på Israel, dispensasjonalisme, tusenårsriket e.l.

Et klart indisium på at "Jew for Jesus" har lyktes godt med dette, er at organisasjonen er en av de svært få ikke-lutherske organisasjoner som er velkomne i flere menigheter i den lutherske Missourisynoden (I Evangelical Lutheran Church in America er det så stor motstand mot jødemisjon at det er lite å hente av misjonspenger for dette formålet). Til forskjell fra mange andre amerikanske kirker er Missourisynoden allergisk mot dispensasjonalisme, tusenårsrike og kristensionisme. Organisasjoner som har slike agendaer, slipper overhodet ikke inn i Missouri-menigheter. Samtidig har det vært begrenset hvor mange menigheter "Jews for Jesus" har fått inngang i dette kirkesamfunnet. Missourisynoden forlanger vanligvis at du er ordinert prest eller medlem i deres kirkesamfunn for å undervise/preke på gudstjenesten. Misjonsdrivet hos "Jews for Jesus" og Moishe Rosen viste seg ved at han i 1996 lot en av sine nøkkelmedarbeidere, den lutherske Steve Cohen, forlate "Jews for Jesus" for å etablere en tilsvarende, konkurrerende jødemisjonsorganisasjon innenfor Missourisynoden. Navnet ble "The Apple of His Eye". Slik ble det mulig å sende lutherske kristne til å utvikle jødemisjonsarbeidet innenfor Missourisynoden, og

å omgå hinderet kirkemedlemskap ofte var for besøkende fra "Jews for Jesus". Det personlige, nære forholdet mellom organisasjonene viser seg ved at Moishe Rosen til sin død var mentor for Steve Cohen, og Cohens eldste sønn i dag arbeider i "Jews for Jesus".

En konsekvens av et så effektivt arbeid og nasjonal posisjon er at mange ytrer svært sterke meninger om "Jews for Jesus", det være seg i avisartikler eller arbeider av mer faglig karakter. I sin artikkel *Kristensionisme og "dispensjonalismen"* - *Ein politisk avsporing av evangeliet* her i Luthersk Kirketidende nr. 19/11 kan Jens Olav Mæland ha støttet seg på arbeider som ikke holder nødvendig kvalitet. Nå må jeg jo melde at jeg selv gjorde en feil (i LK 21/11, s 558) ved å skrive at Mæland hadde gjort "Jews for Jesus" til en kristensionistisk *humanitær* organisasjon. Jeg beklager feilen. Det skulle jo stå kristensionistisk *messiansk* organisasjon. Det følgende skriver Mæland:

"I USA fins det ei rekke kristensionistiske organisasjonar som spenner frå det humanitære (Christian Friends of Israel, grunnlagt i 1985) via messiansk (Jews for Jesus, JFJ, 1973, og Messianic Jewish Alliance of America, MJAA, 1915) til militant og apokalyptisk kristensionisme (International Christian Embassy in Jerusalem, ICEJ, etablert i 1980, og Christian United for Israel, CUFI, 2006).

Siktemålet for desse organisasjonane er å støtta staten Israel, noko som i si tid vil føra til ei fornying for det jødiske folket, og som i sin tur vil føra til at Jesus kjem att som folkets Messias. Ein vil trøysta og velsigna Israel og ikkje koma med kritikk, for den har giftig anti-semittisme i seg. Til saman samlar dei inn over 300 millionar dollar årleg (halvannen milliard kroner) til ulike støttetiltak, også til ulovleg sett-larverksemd." (s 513)

Ledelsen av "Jews for Jesus", som har fått oversendt dette, svarer følgende på denne påstanden: "Jews for Jesus is a one issue ministry – bringing the gospel message to the Jewish people. We do not take political positions as a ministry and while our largest branch is located in Israel and while our staff there are all Israeli citizens and loyal to their country, their first loyalty is to the Savior.

We do not engage in any of the activities described in the article in Luthersk Kirketidende."

Mailen er oversendt meg for publisering i Luthersk Kirketidende fra Susan Perlman på vegne av ledelsen.

Selv sitter hun i "Board of Reference" for forsoningsorganisasjonen "Musalaha" som bringer forsoning mellom messianske jøder og arabiske kristne i Israel/palestinske områder.

"Om verden full av djevler var" - åndskrefter og åndskamp i vår tid

"Forum for tro og samtid"/lutherske
organisasjoner og kirkesamfunn
inviterer til seminar på Fjellhaug skoler
onsdag 15.02 kl. 10.00–16.00.

Nærmere program:
www.forumtroogsamtid.org
eller tlf. 99 61 28 22 (B. J. Hermansen).

Den vanskelige dialogen

AV KNUT ALFSVÅG

Bibelen er en bok som er full av de dristigste utsagn. Omsvøpsfritt og direkte omtales både menneskelig storhet og menneskelig svikt. Den som ikke kjenner seg nærgående og kritisk berørt av de bibelske tekster, må være en ualminnelig sløv og uoppmerksom leser.

Fordi bibeltekstene på denne måten alltid utfordrer, er det en permanent fristelse å redusere dem til det forståelige og det praktiserbare. Jesus kan ikke være både Gud og menneske; han må være enten det ene eller det andre. Jesus kan ikke for ramme alvor kreve av mennesker at de skal være fullkomne; han må jo mene at det skal være så gode som mulig. De bibelske forfattere kan ikke for ramme alvor mene at Gud frelser mennesker ved ren og ubetinget nåde; noe i mennesket må det da være som kvalifiserer eller ikke kvalifiserer for en plass i Guds rike. Kirkehistorien lar seg derfor beskrive som en eneste lang kamp mot å verge Bibelen mot dem som i misforstått bedreviten utglatter, harmoniserer og tar bort de provoserende spenningene, mot dem som på de forskjelligste vis prøver å gjøre Bibelen ufarlig.

Den bibelske samlivsetikk hører til de områder der Bibelen som i vår tid oppfattes som særlig provoserende og nærgående. Den bibelske samlivsetikk tar utgangspunkt i ekteskapet forstått som et livslangt samliv mellom én mann og én kvinne, en kjærlighetsrelasjon som forstås som en total og omfattende forpliktelse. Muligheten for å la være å inngå i en slik relasjon holdes åpen. Men Det nye testamente åpner ikke for muligheten for ikke å være gift og likevel forholde seg som om en

var det. Dette er konsekvent avvist uavhengig av om en gir avkall på ekteskap fordi en ønsker å prioritere noe annet, eller fordi en primært kjenner tiltrekning til mennesker av samme kjønn som sitt eget.

Dette er en samlivsetikk som allerede da den først ble framsatt, ble oppfattet som provoserende dristig. Likevel har kirkene ikke latt seg friste til å redusere den til det praktiserbare, men har stått sammen om å legge den grunn for sin forståelse av ekteskap og familie. Riktignok har det vært noe ulike praksis i forhold til det problem som oppstår når ekteskapsløftet brytes. Men forståelsen av den ekteskapelige trofasthet som i prinsippet ubrytelig, ja, som en speiling av Herrens eget forhold til sin brud, den troende menighet, har vært felles for den økumeniske kristenhet.

Det er derfor ikke til å undres over at ønsket om å demontere den bibelske samlivsetikken er blitt møtt med adskillig uro i kirker verden over. I utredningen fra Den norske kirkes lærenemnd fra 2006 kommer denne uro til uttrykk ved at halvparten av nemndens medlemmer oppfatter ønsket om en alternativ samlivsetikk som uforenlig med forståelsen av Bibelen som norm for lære og liv i kirken. Nemnden drøfter derfor også som en realistisk mulighet at uenighet på dette punkt kan oppfattes som så dyptgående at den vil medføre brudd på det kirkelige fellesskap.

Diskusjonen om dette i Den norske kirke endte med at både Bispemøte og Kirkemøte ønsket å gi rom for begge de syn halvparten av lærenemndens medlemmer oppfattet som

uforenlige. Ved siden av dem som ser seg forpliktet av den bibelske dristighet i fastholdelsen av ekteskapets eksklusivitet, skulle det også være rom for dem som ville praktisere tilpasning til det praktiserbare når det gjelder forhold mellom mennesker av samme kjønn. En ville altså samtidig gi rom både for Bibelens provoserende annerledeshet og tilpasningen til det realiserbare.

Det er mange problemer med en slik løsning. Blant annet har den gjort det adskillig vanskeligere å fortsette samtalen om hvordan vi i praksis kan forene Bibelens kompromissløse lære om alle menneskers likeverd med dens tilsynelatende forskjellsbehandling av mennesker på grunnlag av seksuell orientering. Det er en viktig samtale, men det er ikke enkelt å få rom for den i en kirke som alt i utgangspunktet har nedskrevet de bibelske idealer til det praktiserbare, og dermed nekter å konfronteres med problemet på dets bibelske premisser.

Det er heller ikke lett å se hvordan en løsning som samtidig ønsker å gi rom både for kompromisset og det kompromissløse, kan praktiseres uten at det i realiteten blir kompromissviljen som legger premissene for alt kirkelig fellesskap. Carissimi-initiativet ble i utgangspunktet etablert som et forsøk på å etablere en dialog med biskopene om denne situasjonen. Når biskopene har gått inn for å gi to synsrom, hvordan skal dette gjøres i praksis? Hvordan skal en sikre at den som sammen med den økumeniske kirke ønsker å fastholde den bibelske kompromissløshet som forpliktende, kan få trygge og forutsigbare rammer for sin kirkelige tjeneste uten å oppleve kompromissviljen som truede for kirkens og tjenestens integritet? Svaret på det spørsmålet er ikke opplagt; det ville derfor ha vært av interesse å få i gang reelle samtaler om det.

Etter fire års forsøk må vi nå konstatere at det ikke har vært mulig. Henvendelser til biskopene møtes riktignok med forsikringer om åpenhet og vilje til dialog. Det er imidlertid også så langt en kommer. Lengre enn til forsikringer om dialogvilje lar biskoper i Den norske kirke seg ikke bevege. De kan ikke, eller vil ikke, føre en samtale som lar viktige spørsmål bli tematisert som teologisk problemstillinger. Den vel innarbeidede refleks er å forsikre seg mot alle slike utfordringer bak

solide murer av byråkratisk tåketale, noe det siste svaret fra bispemøtets generalsekretær, gjengitt i LK 22/2011, også bekrefter med all ønskelig tydelighet. I stedet for en reell dialog som kunne ha åpnet for muligheter ingen i dag ser, og dermed kanskje også bygget bro over brutte tillitsforhold, har vi derfor fått tiltak som tvinger til lydighet mot biskopen også der enhver tillitsrelasjon er borte. Stort tydeligere kan biskopens åndelige og teologiske fallitt ikke demonstreres.

Hvorfor er det så vanskelig å få rom for dialog? Hvorfor blir det med forsikringer om dialogvilje, mens alle forsøk på å få i gang reelle samtaler torpederes?

Det er mulig at dette har sammenheng med en kirkeordning som lar kirkens ledelse utnevnes av politiske myndigheter og slik legger opp til biskopenes forståelse av seg selv som politikere og byråkrater, ikke som teologer og åndelige ledere. I så fall ville en friere stilling av kirken i forhold til staten kunne bety en forskjell.

En vel så nærliggende mulighet er imidlertid å se årsaken til lederskapets manglende evne til håndtere teologiske utfordringer i selve folkekirkeidealet. I et postmoderne samfunn er religiøst mangfold en selvfølge. En kirke som omfatter det store flertall av befolkningen, er derfor en levning fra en epoke som i realiteten forsvant for flere generasjoner siden. Å insistere på at det til denne kirkeordningen fremdeles svarer en form for enhet i lære og liv blant kirkens medlemmer, noe folkekirkebiskoper synes å oppfatte som en tjenesteplikt, forutsetter derfor en så velutviklet evne til kamelslukning at muligheten til å utøve åndelige lederskap er blitt borte for lenge siden. Og er det dette som er det virkelige problemet, vil en endring av kirkens forhold til statens få liten betydning.

Hvordan skal prester og menigheter forholde seg i en slik situasjon? Ville det være mulig i det minst å få i gang en reell samtale om det?

Selv ser jeg knapt mer enn to muligheter. Den ene er å si Den norske kirke farvel og se seg om etter kirker og menigheter som vet at enhet, hellighet og apostolisitet ifølge kirkens bekjennelse er uoppgivelige kjennetegn på kirken. Eller som i det minste kan gi rom for en reell samtale om hva dette betyr.

Eller en kan fortsette sin tjeneste i Den norske kirke ut fra erkjennelsen av at motgang og anfektelse tross alt er en nødvendig side ved kirkens liv i verden. At kirkens ledelse er blant anfektelsens viktigste kilder, har en opplevd før. Skal dette alternative ha noen form for realisme, forutsetter det imidlertid en klar

erkjennelse av at det er det som nå også er vår situasjon. Ut fra en slik erkjennelse kan det fødes vilje til å arbeide for ordninger som støtter og bekrefter at Bibelens radikale budskap om omvendelse og etterfølgelse fremdeles er gyldig.

Seminar om åndskrefter og åndskamp

AV BOE JOHANNES HERMANSEN, SEMINARKOORDINATOR

"Om verden full av djevler var" – åndskrefter og åndskamp i vår tid – er temaet på et åpent dagsseminar på Fjellhaug skoler onsdag 15. februar.

Det er "Forum for tro og samtid" – som representerer Normisjon, Norsk Luthersk Misjonssamband, Den Norske Israelsmisjon, Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn, Den Evangelisk Lutherske Frikirke og For Bibel og bekjennelse – som inviterer.

Dette årlige fellesseminaret – hvor aktuelle spørsmål som gjelder tro og samfunn har stått på dagsorden – går nå av stabelen for 12. gang.

Denne gangen vil vi å ta opp det bibelske perspektivet på åndskamp og åndskrefter. Vi ønsker å se det i lys av kirkens historie, og hvilke utfordringer vi møter i dag, i kirke, samfunn og i den enkeltes liv.

Temaet er blitt enda mer aktuelt etter 22. juli 2011, selv om komiteen bestemte tematikk lenge før denne dagen.

Under seminaret vil vi få innspill fra men-

nesker som står i ulike posisjoner i kirke og samfunn til å hjelpe oss med å tenke, og handle.

Først ut er professor Reidar Hvalvik som gir glimt om forsakelse og tro fra den eldste kirke. Professor Knut Alfsvåg og byråd Aud Kvalbein har hver sine temaer: "Etter 22. juli - nytt fokus på verdier, men hvilke?"

Etter lunch bidrar dominikanerpater Arnfinn Haram med temaet "Åndskamp og forsakelse i dag", før lærer og pastor Nasser Fard taler om: "Det koster – om bekjennelsens pris".

Visuell kunstner og forfatter Barbro Raen Thomassen bidrar med: "Som liljene på marken. Om å leve enklere".

Seminardagen avsluttes med panelsamtale som ledes av leder for Normisjons hjemmearbeid, Svein Granerud. Her deltar flere av innleiderne i tillegg til bibelskolelærer Janne Mjølhus og daglig leder i NORME, Anne Lise Søvde. Nærmere program for seminaret finnes på hjemmesiden: www.forumtroogsamtid.org

LUTHERSK KIRKETIDENDE 2011

Redigert av: Professor Harald Hegstad (ansv.), fung. sokneprest Sunniva Gylver,
universitetslektor Sjur Isaksen og prost Kristin Moen Saxegaard
Redaksjonssekretær: Prest/konsulent Eyolf Berg

146. årgang – JANUAR–DESEMBER 2011
FORLAGT AV LUTHER FORLAG, OSLO

Redaksjonelle artikler:

En misjonerende kirke (Sunniva Gylver)	I
Ingen har rett til å være prest (Sjur Isaksen)	37
Luthersk og økumenisk (Harald Hegstad)	61
For vår jord (Sjur Isaksen)	85
Om sex i kirken (Sunniva Gylver)	121
Kvinnelige prester er kommet for å bli (Harald Hegstad)	153
Gudstjenesteopplutning (Sunniva Gylver)	185
Kirkesplittelse i seksualetikken? (Harald Hegstad)	221
Siste forestilling (Sjur Isaksen)	253
Uten en tråd? (Sunniva Gylver)	281
Glissent i midten (Sjur Isaksen)	313
Ta vare på læren (Harald Hegstad)	337
Å falle (Sunniva Gylver)	365
Vår lille, sterke folkekirke (Kristin Moen Saxegaard)	389
Nasjonal og lokal sorg (Sjur Isaksen)	417
Når terroren blir kristen (Harald Hegstad)	433
Nøkkelen er fornøyde medarbeidere (Sunniva Gylver)	461
Bibel 2011 (Kristin Moen Saxegaard)	481
Kjent inventar i nytt hus (Harald Hegstad)	509
Hvordan blir din gudstjeneste? (Sjur Isaksen)	529
Kjære begestringsagenter (Sunniva Gylver)	549
Å miste prester (Sjur Isaksen)	577

Artikler og debattinnlegg etc.:

"Misjon til forandring – Transforming mission" (Knut Jørgensen)	4
Der vi møtes (Maicon Steuernagel)	9
Alle kristne og alle kirker er en del av Kristi kropp i verden (Lemma Deesta)	13
Lærdom å trekke av "Geliussaken"? (Per Lønning)	40
Hva er et sted? (Olav Rune Ertzeid)	43
Seminar om veien fra blyghet til djervhet (Boe Johannes Hermansen)	44
Å være evangelisk-luthersk kirke i dag (Helga Haugland Byfuglien)	64
Vaksenundervisning – eit forsømt kapittel (Jens Olav Mæland)	69
Kirkevergen som kirkesjef? (Jeffrey Huseby)	71
... før skal hav og grummen hval ham prise... (Finn Wagle)	87
Diakontjenesten i Den norske kirke (Harald Askeland og Harald Hegstad)	92
Edinburgh 2010 - en misjonerende kirke (Christopher Woie)	96
Felles lederutdanning for proster og kirkeverger? (Knut Hope)	98
Omkring spørsmålet om arbeidsgiver og ledelse i Den norske kirke (Svein Inge Thorstvedt)	99
Virkeligheten er ikke så sjokkerende som mange tror (Sunniva Gylver)	123
Fortellinger om sex (Kristin Moen Saxegaard)	127
Gud er en sex-forkjemper som har funnet opp seksualiteten (Gunnhild Hermstad Nordgaard)	131
Hvordan vi som kirke møter homofile i våre fellesskap (Marita Sørheim-Rensvik)	136
Fra gallionsfigur til kaptein (Berit M. Andersen)	156
Hva feirer vi i 2011? (Ingunn Dalan Kosnes)	159
"I vår opplyste tid" (Egil Morland)	161
50 år med kvinners prestedtjeneste – protest, omtolkning og tilslutning (Anne Skoglund)	164

Motstand – betinget støtte – likeverdighet (Vidar L. Haanes)	168
Å vikle ut en menighet (Hege Elisabeth Fagermoen)	188
Mellom Bededag og Allehelgen (Tore Kopperud)	192
Organisering av kyrkja (Gunnar Midestrømmen)	194
Salmebok uten dubletter --- Takk! (Per Lønning)	199
Med Elias Blix gjennom kyrkjeåret (Svein Malmbekk og Kyrre Kolvik)	201
Gatekjøkken-fastfood og høy dipp-faktor – dog uten knefall! (Morten Kravik)	211
"Landløftene" i GT (Jens Olav Mæland)	224
Presterollen i en virkelig kirke (Gustav Danielsen og Frede Mandt Fjågesund)	229
Den nye kirkevergen og ny ordning for Den norske kirke (Jeffrey Huseby)	232
Aarflots kirkesyn og dialogen med Carissimi (Knut Alfsvåg)	234
Hva med Presteboken? (Per Lønning)	236
Henriksens hermeneutiske havari (Espen Ottosen)	256
Prestetjeneste og ordinasjon (Harald Hegstad)	261
Sionisme og landløfter (Gunnar Haaland)	263
Ny ordning og ny ledelsesstruktur i kirken (Svein Inge Thorstvedt)	268
Er vi på nett? (Jan Christian Nielsen)	283
En åpen virkelighetsforståelse? (Eiliv Lønningen)	288
Ensidig om sex i kirken (Øivind Benestad)	290
Et lite svar til Espen Ottosen (Jan-Olav Henriksen)	294
Skal "Davids falne hytte" gjenreisast? (Jens Olav Mæland)	296
Ordinasjon av hele staben? (Gustav Danielsen og Frede Mandt Fjågesund)	298
Haltende kirkedemokrati truer ansattes rettigheter (Heinke Foertsch)	316
Mine erfaringer som sokneprest i Svenska kyrkan (Egil Midtbø)	318
Henriksen mange argumenter for å korrigere Bibelen (Espen Ottosen)	319
Paulus og jødedommen (Gunnar Haaland)	322
Mer om prestatjeneste og ordinasjon (Harald Hegstad)	325
Salmebokforslaget 2008 (Tore Kopperud)	340
Heldt Paulus seg "innenfor rammen av sin tids jødedom"? (Jens Olav Mæland)	346
Prestetjeneste og ordinasjon (Frede Fjågesund og Gustav Danielsen)	347
Den aronittiske velsignelsen (Oskar Skarsaune)	367
Eit kyrkjeleg handtrykk (Turid Skorpe Lannem)	369
Ansattes rettigheter og kirkedemokrati – svar til Heinke Foertsch (Jens-Petter Johnsen)	370
Fra Paulus og tilbake til landløftene (Gunnar Haaland)	372
Å være luthersk er å være økumenisk (Harald Hegstad)	391
Å falle er ett, å gjøre seg til av det et annet (Per Lønning)	396
Det arabiske flyktningeproblem fra Palestina / Israel i 1947-1948 (Karl Frode Hilton)	397
Kjærlighetens nærkamp med det onde (Sunniva Gylver)	420
KFO med ny tilstandsrapport for Den norske Kirke (KFO)	422
Terror i Guds navn (Anne Hege Grung)	435
En kristen korsfarer? (Jan Opsal)	437
Historiske og konstruerte korsfarere (Eivor Andersen Offestad)	440
En vond dag – som gir håp (Anne Marit Tronvik)	444
Å peke på det ene nødvendige (Helga Haugland Byfuglien)	464
Det kollektive traume (Kenneth Hansen)	466
Kirkeordningen (Helge Storset)	468
Noen spørsmål og synspunkter (Arne Thomas Wisløff)	469
Bibel 2011 – Forankring og fornyelse (Stein Mydske)	484
Bibel 2011 – Hva betyr en ny bibeltekst for kirkens spiritualitet? (Hans Olav Mørk)	487
Bibel 2011 – Bibelselskapets samfunnsansvar og vårt (Ingeborg Mongstad-Kvammen)	489
Bibel 2011 – Guds fortelling møter våre fortellinger (Hans Olav Mørk)	491
Sanne ledere viser omsorg og kjærlighet (Laila Riksaasen Dahl)	512
Kristenisme og "dispensasjonalisme" (Jens Olav Mæland)	513
Etter terrorangrepene 22.7.2011 (Knut Alfsvåg)	520
Gudstjenestereform og justert presterolle (Hallvard Olavson Mosdøl)	531
Ungdommens kirkemøte og gudstjenestereformen (Petter Normann Dille)	537
Forvaltere av Guds hemmeligheter (Olav Skjevesland)	552

Carissimi og Bispemøtet (Dag Øivind Østereng)	554
Tre spørsmål angående den nye bibeloversettelsen (Laila Riksaasen Dahl)	557
Til ungdommen i salmeboken (Tor Albertsen)	558
Feil i Kristensionisme og "dispensasjonisme" (Torkild Masvie)	558
En kirke i strid med seg selv... (Knut Alfvåg, Joachim F. Grün, Sverre Langeland og Dag Øivind Østereng)	559
Av forvaltere kreves det at de viser troskap (Per Oskar Kjølås).	579
Trosopplæring som motreformasjon (Ådne Njå)	582
En pompøs og formastelig produktplassing (Birger H. Fossum)	584
Jesu kropp, nei takk! (Heidi Frich Andersen)	585
Skapelsesberetningen, juleevangeliet og garnet (Anders Aschim og Hans-Olav Mørk)	585
Carissimi og Bispemøtet – en kort replikk (Christofer Solbakken)	587
Mer om kirkesplittelse i seksualetikken (Harald Hegstad)	588

Søndagsteksten

Kirkeåret 2010–11 – I. rekke

Vingårdssøndagen: Matt 20,1–16 (Knut Helge Høyland)	21
Såmannssøndagen: Luk 8,4–14 (Anne Birgitta Langmoen Kvelland)	23
Kristi Forklarelsesdag: Matt 17,1–9 (Fr. Olav Lerseth)	25
Søndag før faste (Fastelavn): Luk 18,31–43 (Ernst-Modest Herdieckerhof)	47
Askeonsdag: 1 Joh 3,18–24 (Sjur Isaksen)	49
1. søndag i faste: Matt 4,1–11 (Martin Aalen Hunsager)	51
2. søndag i faste: Matt 15,21–28 (Hilde Barsnes)	52
Maria Bodskapsdag: Luk 1,26–38 (Tore Skjæveland)	74
4. søndag i faste (Midtfaste): Joh 6,1–15 (Ingvild Helene Mydske Fallegård)	76
5. søndag i faste: Joh 11,45–53 (Torbjørn Holt)	78
Palmesøndag: Joh 12,1–13 (Kjell A. Skartseterhagen)	102
Skjærtorsdag: Luk 22,14–20 (Astrid Sætrang Morvik)	104
Langfredag: Luk 22,39–23,46 (Frode Granerud)	107
Langfredag aften: Matt 27,57–61[62–66] (Dag Øivind Østereng)	109
Påskennatt (Ottesang): Mark 16,1–8 (Øystein I. Larsen)	140
Påskedag: Matt 28,1–8 (Thomas Berbom)	142
2. påskedag: Luk 24,13–35 (Eyolf Berg)	144
1. søndag etter påske: Joh 20,19–31 (Elin Lunde)	171
2. søndag etter påske: Joh 10,11–16 (Martin Aalen Hunsager)	173
3. søndag etter påske: Joh 16,16–22 (Sjur Isaksen)	175
17. mai: Luk 1,50–53 (Ernst-Modest Herdieckerhof)	212
4. søndag etter påske: Joh 16,5–15 (Hilde Barsnes)	214
5. søndag etter påske: Ef 3,14–21 (Tore Skjæveland)	238
Kristi himmelfartsdag: Luk 24,46–53 (Ingvild Helene Mydske Fallegård)	240
6. søndag etter påske: Joh 15,26–16,4a (Torbjørn Holt)	242
Pinseaften: Joh 7,37–39 (Kjell A. Skartseterhagen)	244
Pinsedag: Apg 2,1–11 (Frode Granerud)	246
2. pinsedag: Joh 3,16–21 (Øystein I. Larsen)	270
Treenighetssøndag: Joh 3,1–15 (Dag Øivind Østereng)	272
Sankthans (Jonsok): Joh 10,40.42 (Astrid Sætrang Morvik)	274
2. søndag etter pinse: Luk 16,19–31 (Thomas Berbom)	301
3. søndag etter pinse: Luk 14,16–24 (Eyolf Berg)	303
4. søndag etter pinse: Luk 15,1–10 (Elin Lunde)	305
5. søndag etter pinse: Matt 7,1–5 (Martin Aalen Hunsager)	329
Aposteldagen (6. søndag etter pinse): Luk 5,1–11 (Sjur Isaksen)	331
Olsok: Luk 22,24–27 (Ernst-Modest Herdieckerhof)	333
7. søndag etter pinse: 5 Mos 30,11–16 (Even Borch)	350
8. søndag etter pinse: Mark 8,1–9 (Hilde Barsnes)	351
9. søndag etter pinse: Matt 7,15–20 (Tore Skjæveland)	354
10. søndag etter pinse: 1 Kor 3,10–17 (Ingvild Helene Mydske Fallegård)	375
11. søndag etter pinse: Luk 19,41–48 (Torbjørn Holt)	377

12. søndag etter pinse: Luk 18,9–14 (Astrid Sætrang Morvik)	379
13. søndag etter pinse: Mark 7,31–37 (Frode Granerud)	405
14. søndag etter pinse: Luk 10,25–37 (Kjell A. Skartseterhagen)	407
15. søndag etter pinse: Luk 17,11–19 (Dag Øivind Østereng)	409
16. søndag etter pinse: Matt 6,24–34 (Øystein I. Larsen)	423
17. søndag etter pinse: Joh 11,17–27.37–44 (Thomas Berbom)	425
18. søndag etter pinse: Mark 2,18–28 (Lise Horn)	427
Høsttakkefest: Luk 12,13–21 (Elin Lunde)	446
19. søndag etter pinse: Sal 73,23–28 (Even Borch)	448
Bots- og bededag: Hebr 3,7–11 (Martin Aalen Hunsager)	450
Allehelgensdag: Matt 5,1–12 (Sjur Isaksen)	470
22. søndag etter pinse: 2 Mos 3,11–15 (Even Borch)	472
Siste søndag i kirkeåret (Domssøndagen): Matt 25,31–46 (Ernst-Modest Herdieckerhof)	474

Kirkeåret 2011–12 – 2. rekke

1. søndag i adventstiden: Luk 4,16–22a (Hilde Barsnes)	496
2. søndag i adventstida: Luk 21,27–36 (Tore Skjæveland)	499
3. søndag i adventstiden: Luk 3,7–18 (Ingvild Helene Mydske Fallegård)	502
4. søndag i advent: Luk 1,39–45 (Torbjørn Holt)	504
Julaften: Luk 2,1–20 (Per Kristian Sætre)	523
Julenatt/ottesang: Joh 1,1–14 (Frode Granerud)	525
Juledag: Joh 1,1–14 (Kjell A. Skartseterhagen)	541
2. juledag (Stefanusdagen): Matt 10,16–22 (Dag Øivind Østereng)	543
Nyttårsaften: Joh 14,27 (Øystein I. Larsen)	545
Nyttårsdag (Jesu namnedag): Matt 1,20b–21 (Even Borch)	565
Kristi åpenbaringsdag: Luk 2,40–52 (Paul Erik Wirgenes)	566
2. søndag åpenbaringstiden: Mark 1,3–11 (Knud Jørgensen)	568
3. søndag åpenbaringstiden: Joh 4,4–26 (Stina M. Aa. Neergård)	571
4. søndag åpenbaringstiden: Joh 9,1–7.35b–38 (Andreas Johansson)	594
Kyndelsmesse: Luk 2,22–40 (Martin Aalen Hunsager)	598
Såmannssøndag: Mark 4,26–34 (Espen Andreas Hasle)	599

Fra bokfronten

Roald Kverndal: The Way of the Sea: the Changing Shape of Mission in the Seafaring World (Vidar L. Haanes)	45
Arne E. Sæther: På vei til det hellige fjell – landskap, rom og liturgi (Reidar Hvalvik)	72
Stig Lægdene (red.): Prekener fra Nord-Norge (Kjell A. Skartseterhagen)	327
Harald Bekken: Jesus i fengselet (Kjell A. Skartseterhagen)	348
Dietrich, Stephanie, Kari Karlsrud Korslien og Kjell Nordstokke (red.): Diakonen – kall og profesjon (Tormod Kleiven)	374
Geert Hallböck: Det nye testamente – en lærebok (Hanne Birgitte Sødal Tveito)	399
Egil Grandhagen: Glimt fra Asias misjonshistorie (Eyolf Berg)	401
Jan Ove Ulstein og Per M. Aadnanes (red.): Vegar i Vegløysa? (Bård Eirik Hallesby Norheim)	403
Andreas Arflot: Bisperåd og kirke styre – Bispemøtets rolle i den norske kirkestrukturen 1917–1977 (Bernt T. Oftestad)	539
Karl Gervin: Har kirken mistet sin hukommelse? (Harald Hegstad)	563
Sverre Stoltenberg: Når fellesskapet belastes (B. Lennart Persson)	591

Temanumre:

Utfordringene fra Edinburgh	nr. 1
Sex i kirken	nr. 5
Kvinnelige prester i 50 år	nr. 6
Kirke i endring	nr. 7
Terror i Guds navn	nr. 16
Bibel 2011	nr. 18
Lokal grunnordning	nr. 20

FRA BOKFRONTEN

3 bøker om skam

Berit Okkenhaug: *Når jeg skjuler mitt ansikt*. Verbum 2009

Gøran Larsson: *Skamfert*. Luther Forlag 2010

Marie Farstad: *Skammens spor*. Conflux 2011

Skammen er en urfølelse. Den er allmenn, men gjør ulikt innhogg i menneskers liv. Vi er oppmerksomme på skammen, men samtidig seg oppmerksomhet. I skjønnlitteraturen er skammen beskrevet levende, hjerteskjærende og gjenkjennelig, sist av Karl Ove Knausgård i Min Kamp-serien. De siste årene har begrepet blitt stadig viktigere også i teologi generelt og i sjelesorglitteraturen spesielt. Et tydelig uttrykk for dette er at vi i løpet av 3 år har fått 3 bøker utgitt på norsk, bøker som har det til felles at de behandler skammen ut fra både psykologiske, kulturelle og teologiske perspektiver. Larssons bok kom ut i 2006, men i norsk oversettelse på Luther i 2010. Den er i beskjeden grad brukt som kilde i Okkenhaugs bok som kom i 2009. Nå i 2011 har vi fått den mest omfattende framstillingen gjennom Marie Farstads bok om skammens spor. Her skal de omtales hver for seg, med en kort sammenstilling til slutt.

Når jeg skjuler mitt ansikt

Berit Okkenhaug har lang erfaring som sjelesørger og som lærer og forfatter i sjelesorgfaget. De siste årene har hun arbeidet spesielt med skamproblematikk. *Når jeg skjuler mitt ansikt* er en systematisering av dette verdifulle arbeidet. Boka har en undertittel, *Perspektiver på skam*. I det ligger ambisjonen om å under-

søke og beskrive skambegrepet fra ulike faglige synsvinkler. Samtidig kunne undertittelen like gjerne vært snudd på hodet. For på mange måter er det skamperspektivet som i boka ber om innpass innenfor ulike fag og virkningsområder. Skammens språk blir en måte å si ting på, som kanskje tidligere er sagt på andre måter. Dette er både svært treffende og samtidig vanskelig. Det er treffende fordi svært mange mennesker vil oppleve stor grad av forløsning gjennom gjenkjennelse der dette språket brukes. At det samtidig er vanskelig, blir understreket av forfatteren selv: *"Det språkløse knyttet til skammen gjør at det ikke alltid er lett å være presis i ordbruken når en skal skrive om skam."* (s 72) At denne presisjonen noen ganger er vanskelig å få til, har trolig mer med det norske språks begrensninger å gjøre, enn det har med mangel på presisjon fra forfatterens side. Men noen ganger kan jeg som leser bli etterlatt med en tvil på om jeg helt har fått med meg distinksjonene.

Den første delen av boka har kapitler om skammen i psykologisk, etisk, sosiologisk og kulturelt perspektiv. Disse perspektivene vil nødvendigvis flyte noe over i hverandre. Det er fortjenestefullt at skammen blir beskrevet i sine ulike funksjoner, og at det kommer tydelig fram nyansene i skamfølelsens virkninger hos mennesker. Det psykologiske perspektivet på

skam handler i stor grad om skamfølelens opprinnelse i den grunnleggende dynamikk mellom barnets avhengighet og uavhengighet, tilknytning og respons. Her klinger i bakgrunnen utviklingspsykologiens påvisning av hvordan sårbarhet og disposisjoner utvikles tidlig i livet.

Okkenhaug understreker nødvendigheten av den sunne skammen for moralsk liv. Hun er også opptatt av de kulturelle variabler fra sted til sted og fra tid til tid. Særlig viktig blir det å se hva som på en spesiell måte aktualiserer skam i vår egen tid og vår egen hjemlige kultur, som vi ofte benevner som individualistisk og postmoderne. Her gir kapittel 3 god hjelp. Ut fra våre ulike personligheter vil vi også utvikle ulike strategier for å unngå skamfølelse. Vi kan til en viss grad veksle mellom disse, men vil gjerne ha en preferanse for en av fire beskrevne reaksjonsstrategier.

Okkenhaugs bok anvender en del skjønnlitterære referanser, noe som tilfører boka en ekstra dimensjon. Skjønnlitteraturen kan behandle dette menneskelige stoffet på måter som er unndratt den tradisjonelle faglitteraturens ambisjon.

Skamfert

Den svenske presten og terapeuten Gøran Larsson deler i sitt forord en personlig motivasjon for å skrive om skam, nemlig en langvarig og dyptgripende erfaring av skammen i eget liv. Han bekjenner at dette har forandret seg; slik sett gir boka et optimistisk utblikk. Etter et fenomenologisk innledningskapitel med en rekke språklige avklaringer behandler han de psykologiske forutsetningene for utvikling av den negative, nådeløse skammen. Det som så blir et hovedkapitel hos Larsson er presentasjonen av det han benevner som *skamkorset*. Her systematiserer han de fire hovedstrategier for forsvar mot skamfølelsen. Ulike personligheter vil vanligvis ha ulike preferanser for forsvar. Ved å plassere de fire strategiene (forsvinne, forføre, forvandle, forgifte) i et koordinatsystem beskriver han disse ulike forsvarenes hensiktsmessighet og uhensiktsmessighet, alt etter hvor langt ut på aksene man befinner seg. Sterk skam krever sterkt forsvar som igjen har store omkostninger. Denne skjematiskeringen gjør stoffet oversiktlig

og tilgjengelig uten å forenkle det i alt for stor grad.

Larssons bok vier så omtrent 100 sider på en mer praktisk egenerapeutisk tilnærming til skam. Boka er henvendt til en tenkt leser som selv strever med skamproblematikk, og den gir en rekke ulike råd og øvelser med hver sin imperative overskrift: Behold dine vakre drømmer, finn din flokk, hedre deg selv, vær tro mot din livsvei, slipp taket osv. Dette preget av selvhjelpsbok er en styrke inn mot noen lesegrupper, men vil oppleves litt for enkelt for andre. Boka har i mindre grad et teologisk refleksjonsnivå og begrenser seg til et kapittel om tro og åndelighet, uten at verken teologi eller religionspsykologi blir utfoldet i nevneverdig grad.

Også hos Larsson finner vi en krevende språkjakt der begrepene ikke alltid er så lette å lande. Selve bokens tittel, *Skamfert*, synes jeg fungerer dårlig på norsk. (originalen heter *Skamfilad*) Vi finner også en gradering av skam, fra *mild skam*, via *måtelig skam* til *massiv, kald skam*. Den siste korresponderer med det Okkenhaug kaller den *nådeløse* skammen.

Skammens spor

Den ferskeste av bøkene er skrevet av Marie Farstad som er terapeut med videreutdanning i integrativ terapi og en mastergrad i religionspsykologi. Hun beskriver selv sitt prosjekt som en omfattende "karttegning" av skammens landskap slik at skammens avtrykk i identitet og relasjoner kan bli undersøkt og forstått. Dette blir gjort på en svært differensiert og omfattende måte der en rekke ulike faglige perspektiver får plass. Boka har to hoveddeler. Del 1 utgjør omtrent to tredjedeler av boken og gir de teoretiske perspektivene. Denne innledes med en grundig gjennomgang av skammens fenomenologi og skambegrepets svært differensierte bruk. Farstad legger, i likhet med Okkenhaug og Larsson, mest vekt på å behandle den destruktive (nådeløse) skammen. Spesielt fortjenestefulle synes jeg kapitlene om skam og kropp, skam og språk og skam og relasjoner er. I del 1 er det særlig utviklingspsykologi, traumeteori, affektteori og neurobiologi som leverer forståelsesrammene for framstillingen

Del 2 angir mulige tilnæringsmåter til

den destruktive skammen, gjennom kliniske perspektiver. Her er både teologien, religionspsykologien og sjelesorgfaget viktige bidragsytere. Både psykoterapi og sjelesorg tilkjennes kompetanse til å møte mennesker med destruktiv skam på en god måte: "I mine øyne kan disse tradisjonene komplettere hverandre, og gjerne samarbeide der det er ønskelig og til gang for klienten" (s 228) Flere temaområder som har fått sine teoretiske tilnærmeringer i del 1, tas opp igjen i del 2. Særlig interessant finner jeg behandlingen av forholdet mellom erfaring/kropp og språk, ut fra begrepene koherens og diskrepans. Disse sammenhengene blir gjort begripelige for leseren slik at fagterminologien ikke står i veien for forståelsen. Del 2 behandler også mer velkjente religionspsykologiske spørsmålsstillinger om forholdet mellom gudsbilder og skam. Bokas siste kapittel gir en innføring i integrativ terapiteori og metode. Dette er forfatterens eget terapeutiske utgangspunkt og "hjem". Leseren gjøres imidlertid ikke avhengig av å ha den samme tilhørighet til en bestemt teoretisk og klinisk for å ha utbytte av boka. Den gir en vid og differensiert behandling av skammens spor i kropp og sinn.

Sammenfattende

De tre presenterte bøkene har samme tema, men er ulike i både format og innhold. Trolig har de også noe ulike målgrupper og nedslagsfelt. Okkenhaugs bok vil treffe relativt store lesergrupper, blant både fagfolk og andre som tar sitt eget liv og sin egen skam på alvor. Den har dybde, men er samtidig overkommelig og ikke for pretensios. Larssons bok egner seg best som selvhjelpsbok og er som sådan godt tilgjengelig. Farstads bok gir den grundigste innføringen, både teoretisk og klinisk. Den fortjener en plass i bokhylla eller på skrivebordet til alle som arbeider med mennesker i ulike hjelpende profesjoner. Den er både omfattende og presis og kan også leses av "enhver som er utfordret til å være medmenneske i møte med andre" (Jan-Olav Henriksen i bokas forord).

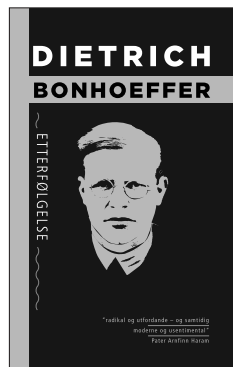
Sjur Isaksen

Dietrich Bonhoeffer ETTERFØLGELSE

Ny oversettelse av gammel klassiker ved Knut Grønvik.

"Denne boka er en klassiker i den kristne verdenslitteraturen. Bonhoeffer advarer mot den billige nåden og troen uten konsekvenser, og oppfordrer oss til å følge Jesus. For ham selv kom etterfølgelsen til å koste ham livet. Hvem vet hva den vil koste oss?"

Halvor Nordhaug,
biskop i Bjørgvin

Kr 299,-

SØNDAGSTEKSTEN

Terje Holmedahl og Ernst-Modest Herdieckerhoff

Kristi forklarelsesdag

12. februar 2012

Prekentekest: Mark 9:2–13

Lesetekster: 2 Mos 3,1–6 og 2 Pet 1,16–18

Til dagen

Kristi forklarelsesdag, også kalt Kristi transfigurasjon eller metamorfose, er festen for Kristi guddommelighet. Dagen er en proklamasjon av Treenigheten. Faderen taler fra himmelen og bekrefter Sønnen. Den Hellige Ånd er til stede, ikke i form av en due slik vi leser om ved Jesu dåp (en beretning som minner litt om denne), men som et blendende lys.

Lysen fra Kristi forklarelse foregriper både Kristi oppstandelse og Hans gjenkomst "i herlighet". Alle troende er kalt til å få del i denne herligheten.

Til teksten

"Vi var øyenvitner og så hans guddommelige storhet," skriver Peter i dagens episteltekst (2 Pet 1, 16). Leser vi videre, er det ingen tvil om at det er nettopp opplevelsen i dagens prekenetekst Peter henviser til.

Peter var der, sammen med Jakob og Johannes. De så og hørte forunderlige ting. Jesus, deres rabbi, mester og venn, ble "forvandlet for øynene på dem", står det, "og klærne ble så hvite at ingen som bleker klær her på jorden, kan få dem så hvite".

Peter glemte nok ikke den opplevelsen. Og så, rett ut av Israels historie kommer to skikkelser som de må ha gjenkjent på en eller annen måte, for teksten levner ingen tvil. Det var Elia som viste seg for dem, sammen med Moses, "og de snakket med Jesus".

- Hvorfor disse to?

Vi kan tenke at her på fjellet, blir Bibelen, Guds Ord, en enhet. Her møter Loven, representert ved Moses og profetene (Elia), Evangeliet, det nye Gudsriket i Jesus.

De to gammeltestamentlige personene står i en særstilling. Moses var ikke bare den Gud brukte for å åpenbare sin lov for og sin vilje med sitt utvalgte folk. Han var også utfrieren, den som ledet Israelsfolket ut av "trellehuset". Analogien til Jesus styrkes enda mer av at den adopterte prinsen Moses ga avkall på makt og herlighet for å utfri sitt folk.

Elias person er omspunnet med mystikk og gåter på en helt annen måte enn de øvrige profeter vi leser om. I Mal 4,5–6 (også en kontekst sammen med Moses) står det at han skal komme igjen: "Jeg sender profeten Elia til dere før Herrens dag kommer, den store og skremmende..." Hans oppgave skal være å gi folk en ny sjanse til å omvende seg.

Dette kjente Jesu samtidige tydeligvis godt til, for folk lurte på om både han selv og Johannes døperen var Elia.

Lukas' svar i forhold til Johannes (Luk 1,17) er at han ikke er Elia, men: "Han skal gå i forveien for Herren med samme ånd og kraft som Elia, for å vende fedrenes hjerter til barna..." (Den siste bisetningen er direkte sitat fra profeten Malaki).

Guds herlighet er imidlertid det mest sentrale begrepet i teksten.

Begrepene "Guds herlighet" og "Herrens herlighet" finnes rundt 70 ganger i Bibelen. Det "dukker opp" rundt Moses. Han demonstrerer for oss på en god måte hva Guds herlighet går ut på. I 2 Mos 33 ber Moses om å få

se Gud. Til slutt i en interessant fortelling hører vi at han får se Gud bakfra, for “ansiktet mitt kan ingen se og leve”, sier Gud. Likevel er det nettopp “Guds ansikt” som skal følge folket på deres vandring.

I kapitlet etter kommer Moses ned fra fjellet etter å ha fått lovtavlene (for andre gang). Ansiktet hans lyser slik at de må dekke det til med et slør.

I det nye testamentet ser vi at “Herrens/Guds herlighet” helst brukes i to sammenhenger: a) for å manifestere hvem Jesus er; jfr. englene julenatta (Luk 2), da Jesus ble døpt i Jordan (Mark 1) og dagens tekst, og b) når det er snakk om Jesu annet komme – “kommer i herlighet...”, for eksempel Matt 25,31.

Til prekenen

Disiplene var helt vanlige mennesker, som du og jeg. Det å prøve å fange inn det som skjer gjennom deres sanser, er en måte å oppleve både det skremmende, det fascinerende, det overveldende og fristelsen til å ville bli i dette ekstraordinære.

1. Det skremmende:

Peter, Jakob og Johannes var sikkert litt smigret over at Jesus tok dem med opp på fjellet. Men det må jo ha vært skremmende da han plutselig, rett for øynene på dem, “ble forvandlet”, og klærne ble så hvite at det må ha gjort vondt i øynene. “De ble grepet av stor frykt.” (v 6)

2. Det fascinerende:

Det var nok det første møtet disse tre hadde med Moses og Elia. De kjente dem tydeligvis igjen på en eller annen måte, og de var vitne til at disse to som representerte Loven og profetene “snakket med Jesus”.

3. Det overveldende:

Enten Peter er talsmann (Han er ofte det), eller det bare er han som reagerer som han gjør i en overveldende situasjon, så virker det ganske malplassert å begynne å snakke om hyttebygging. Han prater “over seg”. Markus kommenterer også at han ikke visste hva han skulle si... For ham var det kanskje ikke noe alternativ ikke å si noe og bare undre seg?

4. Fristelsen til å bli i det ekstraordinære:

Selv om Peter snakker over seg, er det jo et gammelt “poeng” at han har lyst til å bli i

“taboropplevelsen”. Det er blitt et begrep i Kanaan-språket. Og det er interessant å se at de blir innhentet så til de grader av hverdagen straks de kommer tilbake til de andre disiplene. Der var det en stor folkemengde og noen skriftlærde som diskuterte med dem (v 14).

Vi som lever som kristne i dag, kan ha våre “taboropplevelser”. Det kan ha skjedd i enerom, på tomannshånd eller i kirkebenken, og det kan ha livsforvandlerlige konsekvenser. Det kan ha snudd opp-ned på dine prioriteringer eller livsvei. Men akkurat som opplevelsen på fjellet ble liggende som en inspirasjon i disiplenes bagasje, er det slik våre opplevelser skal få fungere. Når tjenesten er krevende, kan vi nullstilles og styrkes av å tenke på “da jeg ble kalt”. Når jeg tviler på at det er rett fatt med meg som kristen, kan jeg hente fram igjen det bibelverset som ble så viktig for meg...

I alle de taler som er gjengitt av Peter, hører vi ikke noe om det som skjedde her. Men i dagens episteltekst tar han det fram, for å understreke at Jesus virkelig var den han utgav seg for. “...vi var øyenvitner,” sier Peter (2 Pet 1, 16ff), “...han fikk ære og herlighet av Gud, sin Far, den gang røsten lød over ham...”

Til gudstjenesten og salmeforslag

Dette er en gudstjeneste som i salmevalg og i preg skal løfte fram tilbedelsen, Guds herlighet og ære, storhet og makt.

Forslag: “Herre Gud, ditt dyre navn og ære” (NoS 268), “Hellig, hellig, hellig.” (NoS 272) og “Deg, lysets fader, lover vi...” (NoS 278). Samtidig kan det være rom for å hente inn noen av de nyere lovsangene og tilbedelsessalmene i S97...

TERJE HOLMEDAHL
Informasjonsleder i HimalPartner
(tidl. Tibetmisjonen)

Fastelavnssøndag

19. februar 2012

Prekentekest: Joh 12,20–33

Lesetekster: Jes 53,1–5; 1 Kor 1,18–25

Fortelling: Mark 8,27–38

1. Fra krybben til korset:

Liturgisk sett markerer fastelavnssøndagen et skille. Søndagene som vi har feiret hittil i år, har vært av tilbakeskuende karakter. De var preget av julebudskapet og fortalte noe om kjærligheten som åpenbares da Guds sønn ble født i Betlehem. Vi hørte noe om lyset som kom til jorden, og hvordan dette lyset har satt sitt preg på Jesu kirke.

Søndagene som kommer, ser fremover. Også nå vil Guds kjærlighet stå sentralt, men nå vil vi mer og mer høre om kjærligheten som er så sterk at den ga sitt liv for menneskene. Vi snur retningen på fastelavnssøndag og vender blikket fra krybben og stjernen til korset og graven. Men vi lever etter Jesu oppstandelse og leser fortellingen om Jesu lidelse i lys av påskens budskap. Det er en tøff fortelling vi vil møte, men bakom smerten skinner lyset og håpet frem allerede.

2. To kristologiske konsept

a) Da kristendommen kom nord for Alpene, og senere også til Norden, var det ikke bare slik at troen forandret folkene, men like mye satte faktisk menneskene sitt preg på troen. Et av de mest kjente motiver i middelalderens kunst er Kristus som seierherre. Med et flagg i hånden stiger han ut av helvete som en atletisk helt, og bak ham er mange mennesker; de følger ham på veien ut fra dødsriket til livet. Du ser på bildet og kan nesten høre dem syngende som i OL: "Seier'n er vår; seier'n er vår."

Slik ble også middelalderens tro preget: Kvitekrist viser sin makt og herlighet gjennom seier over alle onde makter. Kvitekrist hever seg høyt over alle andre guder. Kvitekrist vermer om dem som er trofaste, og slår ned sine fiender. Dette Jesusbildet er et kjent fenomen også i vår egen kirkehistorie. Det er godt å være på lag med en sterk og seirende Gud. Men denne beskrivelsen av Jesus har ikke så mye å gjøre med det bildet evangeliene tegner. Dessuten er denne holdningen farlig. For når du baserer din tro på seier og herlighet, er det ikke rom for

svakhet, tvil og feil. Når ikke ydmykhet, kjærlighet og Jesu kors er fundamentet for troen, da er du ikke langt fra at enhver konflikt kan bli til en hellig krig. Vi har sett uhyggen det fører med seg, sist høst.

b) Men evangelisten Johannes tegner et annet bilde. Han tar oss tilbake til tiden før nordeuropeisk mentalitet satte sitt preg på troen. Han presenterer et annet gudsbilde. Også Johannes ventet at Jesus viser sin makt og herlighet, med det skjer på en annen måte. Jesus går rett inn i smerte og død. Han tar på seg lidelsen, nettopp fordi det er en del av livet, en del som vi ikke kan frigjøre oss fra. På denne måten viser han Guds solidaritet med menneskene. Jesus døde på en fryktelig måte. Men nettopp gjennom *det* oppfylles Guds løfte til ham: "Jeg har forherliget mitt navn, og skal igjen forherlige det." Det hele er vanskelig å skjønne; han finner ære og aktelse hos Gud idet han tar på seg den verste skammen. Ikke gjennom seier viser Gud sin herlighet, ikke gjennom strålende helter, men gjennom den korsfestede Jesus. Han er som et hvetekorn. Du ser ikke at det dør, for det er dekket av jord. Men *at* det dør, det er livsnødvendig for oss. Bare fordi det oppstår et aks med mange nye korn, kan vi få nok korn til brød. På samme måte lever troen av at Jesus døde for oss. I det han døde, ble han roten som holder menneskene oppe i livets fine og tunge tider. Den som er rotfestet i Kristus, vet også at han eller hun igjen er et hvetekorn. Og hva gjør bonden med et hvetekorn? Det er to muligheter: Enten blir det et såkorn som igjen blir til et aks og mange nye korn, eller det blir samlet med andre korn og blir til brød for å gi næring til mange mennesker. Med andre ord: Den som vet at Kristus er hvetekornet, vet også at han eller hun står i hans tjeneste, slik at Kristus kan gi liv til enda flere mennesker. Jesus er hvetekornet som er blitt til roten som holder oss oppe. Han er fundamentet for vår tro. Den som kjenner seg rotfestet i Kristus, tror ikke bare på det en ser, men kan stole på det en ikke ser, og endelig vil han eller hun bare se det vi tror på. Og det igjen vil føre til at vi ikke kan la være å tjene både Kristus og medmenneskene.

Jo, seier skal vi få, men veien til seier går gjennom etterfølgelse og tjeneste, den *kan* gå gjennom smerte og lidelse, og den *vil* gå

gjennom døden. Men det er ikke er det siste som skjer. For det er noe som heter oppstandelse; det vil vokse frem et nytt liv. Ingen har beskrevet dette på en finere måte enn Petter Dass. I sin påskesalme "Solen på himmelen" skriver han:

"Aldri blir kornet i jorden så lenge at vi ei spirende oppvekst får se. Sommerens blomster skal lokkes av enge, de som lå dekket av vinter og

sne. Så skal òg blomstre de visnede lemmer, de som i støvet med tårer vi gjemmer. Halleluja, halleluja.

ERNST-MODEST HERDIECKERHOFF
Sokneprest i Skårer

Tor Johan Grevbo

DEN KRISTNE TRO EN LITEN HÅNDSREKNING

En kortfattet, enkel og personlig fremstilling av kristen tro, preget av forfatterens lange erfaring som sjelesørger i møte med tro og tvil.

"En viktig bok som kan bli til nytte og hjelp for mange. Med få ord er innholdet i den kristne tro formulert uten at dybden er tapt. Kjernen i kristendommen belyses gjennom mange nye formuleringer. Preget av forfatterens lange erfaring som samtalepartner, er troen gjort nær og relevant for mennesker med ulike livserfaringer."

Helga Haugland Byfuglien,
preses i Bispemøtet i Den norske kirke

Kr 99,-

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

TILSETTINGER

Tunsberg bispedømme

Tunsberg bispedømmeråd har i sitt møte 30. nov. 2011 tilsatt Thomas Rachlew som fengselsprest på Bastøy i Nord-Jarlsberg prosti.

Vi har mottatt bekreftelse på at han tar imot stillingen.

Agder og Telemark bispedømme

Agder og Telemark bispedømmeråd har i møte 7. desember 2011 gjort følgende tilsetting:

Hilde Elise Andreassen er tilsett som sokneprest i Mandal prosti med Søgne sokn som tenestestad.

Hilde Elise Andreassen har teke i mot stillinga.

LEDIGE STILLINGER

Hamar bispedømme

Domprost i Hamar domprosti i Hamar bispedømme.

Embetet som domprost i Hamar domprosti er ledig fra 1. august 2012.

Domprosten leder prestetjenesten i prostiet, bistår biskopen i dennes embetsutøvelse, er biskopens stedfortreder og gjør tjeneste som menighetsprest slik biskopen fastsetter. Domprosten utfører for øvrig de gjøremål som ligger til prosteembetet. Menighetstjenesten er ca. 40 % av stillingen og er i hovedsak knyttet til Hamar sokn. Til den som tilsettes i embetet, stilles det krav til høy faglig kompetanse, god leder- og administrativ kompetanse, evne til samarbeid og vilje til å virkeliggjøre de folkekirkelige målsettinger i Hamar bispedømme og motivere medarbeidere og menigheter til å arbeide i samsvar med dette.

Prostiet omfatter tre fellesrådsområder, Hamar, Stange og Løten, med ca. 55.000 innbyggere, og 45.500 er medlemmer i Den norske Kirke. I prostiet er det åtte sokn og tolv soknekirker i tillegg kommer Hamardomen. I Hamardomen er det mange som ønsker dåp og vielser. Domprostiet betjenes for tiden av 14 årsverk. I tillegg kommer 100 % fengselsprest. Det er en 60 % studentpreststilling for Høgskolen i Hedmark, som i dag er tilknyttet prosten i Sør-Østerdal. Ett av de fire pilegrims-sentrene ligger i Hamar domprosti.

Prosten har saksbehandler i 50 % stilling og kontorfellesskap med prestene i Hamar sokn.

Den som blir utnevnt, må rette seg etter tjenesteordning for proster. Vedkommende må finne seg i endringer av gjøremål og embetsdistriktets utstrekning, samt endringer i regler for pensjons- og aldersgrense.

Til embetet er det boplikt. Det vil bli anskaffet ny bolig i Hamar sokn, da nåværende domprost har hatt bofritak, og boligen er solgt. Den som blir utnevnt, må finne seg i de bestemmelser som måtte bli truffet om boligen, herunder leie, bruk og eventuell flytting av bosted.

Søkerne må opplyse om de behersker begge de offisielle målformene. Målformen i prostiet er bokmål.

Lønnstrinn 71–87. Innskudd i Statens Pensjonskasse.

Kvinner oppfordres til å søke.

Det vil bli utarbeidet offentlig søkerliste. Søkere gjøres oppmerksom på at opplysninger om dem kan bli offentliggjort selv om søkerne ber om ikke å bli ført opp på offentlig søkerliste, jfr. offentleglova § 25 annet ledd.

Søknad sendes tjenestevei med CV, vitnemål, attester og opplysninger om referanser til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, Postboks 8004 Dep, 0030 OSLO.

Søknadsfrist: 3. februar 2012.

Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til Hamar bispedømmekontor på tlf. 62 55 03 50.

Agder og Telemark bispedømme

Kapellan i skien prosti i Agder og Telemark bispedømme med tjenestested gulset sokn.

100 % fast stilling.

20 % av stillingen vil inntil videre være knyttet til tjeneste i nabosokn i prostiet.

Gulset sokn omfatter en drabantby i Skien, vest for byens sentrum, grensende inn mot skog og mark, med en befolkning på 10.000 (6.500 kirkemedlemmer). Bebyggelsen består av eneboliger, rekkehus og noe blokkbebyggelse. Geografisk er menigheten liten og har et prekensted.

Gulset kirke er en moderne arbeidskirke som ble bygget i 1986. 2. byggetrinn av kirken ble fullført og innviet våren 2009 og inneholder nytt kirkerom, menighetskontorer og menighetsbarnehage. I gamle delen av kirkebygget er det etablert nærmiljøsenters.

I Gulset sokn er det to barneskoler, en ungdomsskole og seks barnehager. Det er et sykehjem og boliger for eldre og funksjonshemmede, samt noen andre institusjoner knyttet til det offentlige sosial- og helsevesen. På Gulset bor det også mange med frikirkelig tilhørighet, og Gulset menighet har gode relasjoner til det frikirkelige miljøet i Skien. Det bor også mange flerkulturelle nye landsmenn på Gulset.

Menigheten betjenes av sokneprest, en seniorprest (40 %), kapellan, organist, sekretær (50 %), barne- og familiearbeider (60 %) og trosopplærer (40 %). I tillegg har menigheten ansatt ungdomsarbeider (100 %), administrasjonsleder (50 %) og to lovsangsledere i engasjement.

Sokneprest og kapellan har hver sine proste- og tjenesteuker, og deler kontakten med skolene i soknet. Seniorprest ivaretar sykehjemmet. Kapellanen vil ha hovedansvaret for konfirmanntilbudet, sammen med sokneprest og trosopplærer. I 2010 var det 57 konfirmanter i soknet og 38 barn ble døpt.

Medansvar i ungdomsarbeidet for øvrig vil også kunne være aktuelt når det er rom for det ved gjennomgang av arbeidsfordelingsplaner, og når stillingen legges til Gulset sokn som 100 % stilling.

Kapellanen vil ha et særlig ansvar for det diakonale arbeidet i menigheten og fast plass i diakoniutvalget. Presten som hyrde og omsorgsperson etterspørres, og det legges vekt på

gode evner til samarbeid i stab og arbeid i tråd med menighetsrådets strategier.

Gulset menighet har en visjon om "Å leve med Jesus og lede til Jesus" og vil fra våren 2012 delta i *Agenda 1 – Misjonale læringsfelleskap*. Gulset menighet ønsker å være en levende folkekirkemenighet med et tydelig Kristusvitnesbyrd midt i lokalsamfunnet. Menigheten har engasjert seg for lokalsamfunnets beste gjennom etableringen av nærmiljøsenenteret og ønsker å være seg bevisst den diakonale fordringen Gulset lokalsamfunn gir. Gulset ble etablert som eget sokn i 1984. Guds-tjenestelivet er menighetens hovedpuls med ung gjennomsnittsalder og stigende opplutning. Menigheten er opptatt av at guds-tjenestens form og innhold skal fungere godt overfor den relativt unge befolkningen i bydelen. Søndagsskolen "Sprell levende" er et bærende element i gudstjenestefeiringen. Menigheten har preg av fornyelsesimpulser og har et ungdomsarbeid i god vekst.

Menigheten har et omfattende arbeid for barn og ungdom. Det er et stort sang- og musikkarbeid med bl.a. tre barnekor, et ungdomskor og et voksenkor. Det er flere lovsangsteam i menigheten, mange smågruppefelleskap for ungdom og voksne, i tillegg til ungdomsmøter og egne bønn- og lovsangsmøter for gudstjenestene. Eldrearbeidet har ukentlige samlinger, men har behov for utvikling.

Det er mange frivillige medarbeidere i menigheten. Menigheten har månedlige kulturkvelder og undervisningsrekker vår og høst. Det er et prioritert mål å følge opp, vise omsorg og utruste medarbeiderne. Den diakonale profilen i menighetsarbeidet ønskes styrket.

Det er boplikt knyttet til stillingen. Tjenesteboligen er fra 2009 og ligger godt til bare 1 km fra kirken. Skole og barnehager samt butikker

og offentlige tjenester er innen gangavstand. Boligen har stor stue, ekstra oppholdsrom/lekerom, 3 soverom, kontor, stort kjøkken, 2 bad og garasje med bod. Boligen fremstår som moderne, lys og funksjonell.

Den som blir tilsatt, må rette seg etter:

- Endringer i tjenesteordning for menighetsprester og regler om lønnsforhold for geistlige tjenestemenn.

- Alle avgjørelser som måtte bli tatt i forhold til tjeneste og tjenestested.

Stillingen er lønnet i stillingskode 0922 kapellan lønnstrinn 50 – 69. (Lønnsramme 26.)

Lønsplasseringen er avhengig av kvalifikasjoner, ansiennitet m.m.

Pensjonsinnskudd. Til lønnen kommer regulativmessige godtgjøringer og skyssgodtgjøring etter statens regulativ.

Det gis tilbud om arbeidsveiledning

Kvinner oppfordres til å søke.

Det benyttes bokmål. Søker må bekrefte at han/hun behersker begge målformer.

Det blir stilt særlig krav til samlivsform i tråd med Arbeidsmiljøloven § 13.4.2.

Søknadsfrist: 20.01.2012

Vi foretrekker elektroniske søknader med CV, vitnemål og referanser levert via vårt elektroniske søkersystem. Det vises til Agder og Telemark bispedømmes hjemmesider www.kirken.no/agder.

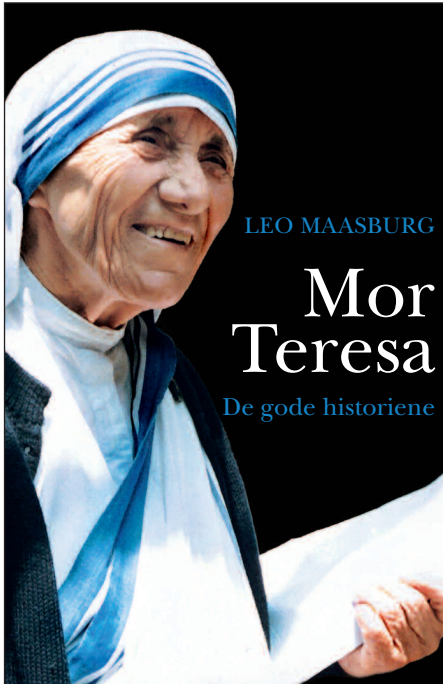
For informasjon om søknadsprosedyre, kontakt førstekonsulent Grethe Ruud Hansen, tlf. 38 10 51 47.

Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til prosten i Skien, tlf. 90 14 32 31, sokneprest Morten Edvardsen, tlf. 41 41 44 17 eller Agder og Telemark bispedømmekontor, tlf. 38 10 51 20.

Leo Maasburg

MOR TERESA DE GODE HISTORIENE

Oversatt av Eyolf Berg

I forbindelse med 100-årsdagen for Mor Teresas fødsel har forfatteren samlet de utrolige og kostelige historiene, de små og store undrene som han fikk oppleve sammen med vår tids mest omtalte og aktede nonne, hun som ble kalt "de fattiges engel".

Historiene forteller om en grenseløs tillit til Guds kjærlighet, om en tro som kan flytte fjell og om et håp som aldri dør.

Kr 349,-

Avsender:
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av professor Harald Hegstad (ansv.), fung. sokneprest Sunniva Gylver, universitetslektor Sjur Isaksen og prost Kristin Moen Saxegaard.
Redaksjonssekretær: Eyolf Berg

ALLE HENVENDELSER rettes til:

Luthersk Kirketidende v/Eyolf Berg
Luther Forlag
Grensen 3
0159 OSLO.
Tlf. 91 17 65 37.
E-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

INTERNETT: www.lutherskkirketidende.no

ARTIKLER OG LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk og sendes på e-post til ovenstående adresse.

Pris kr. 550,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 750,- pr. år.
Abonnementet inkluderer Halvårsskrift for Praktisk Teologi (2 numre pr. år).
Kontonummer: 3000.14.73669
Abonnementet løper til det sies opp skriftlig (brev eller e-post).

ANNONSEPRISER

Det er muligheter for følgende 7 annonsemøduler i LK:

1. *1/2 kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 750,- +mva
 2. *Kvartside* (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 1000,- +mva
 3. *Halvside* (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 2000,- +mva
 4. *Halvside* (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 2000,- +mva
 5. *3/4 side* (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 2500,- +mva
 6. *Helside* (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 3000,- +mva
 7. *Dobbelside* (Høyde 177 mm, bredde 2x127 mm) kr. 5000,- +mva
- Overstående priser gjelder s/hv-annonser. Tillegg for farger: kr. 1500,- +mva

ISSN 0332-5431

